

בתל-אביב אין חדרים? ענתה חברתו: "אין דבר, נברח רק בשבתות ובחגים..."

הדת והאופיום

100%, אבא יבחר! אמר פועל נגמל רחב גרם, אחד מעשרות הפועלים, שהצטרפו כבר משעות הבקר המוקדמות ליד בנין המידות של עיריית חיפה, באולם הישיבות רחב הידיים תפסו את מקומותיהם, סביב שולחנות מכוסים בר (ארום 1), 21 נבחרו מועצת העירייה. חדשים ימים ארך המיקוח בין הסי' עות. היהסים בין מפא"י ומפ"ם החריפו עד כדי כך שמפא"י פתחה במו"מ עם הציונים הכלליים.

רב פמלת שולמית פז אט יפה את וצעירה...

לכאורה יכלה ליוט ליהנות מחייה ולי הוציא בשקט את ההון שנפל לחיקה. אולם הדם הרומני (או היהודי) התוסס לא נתן לה מנוח — היא נסעה לפאריס, נישאה שנית לצרפתי בשם וריא. כשאך החלה למצוא את מנוחתה בפאריס העליזה נודע לה כי משפחתה הגיעה מרומניה לישראל. היא ארזה, איפוא, את הגאדררובה העצומה שלה, על מאות המודלים הפאריסיאיים האחרונים, וטסה למלון "גת רימון". כאן בילתה עש"ר ימים, ביקרה את משפחתה, התהלכה על שפת הים עם ידידת-נעוריה, שחקנית לרלה-לו גינה פולרסקי, והשאירה אחריה ריח של בושם פריסאי והבטחה לחזור שנית באמצע השנה.

סרג'יניט יקרה!

לפני שנה וחצי נפוצה אגדה שהי"כ תה גלים בין חיילות הח"ן: באחד המ"עילים החדשים מאמריקה נמצאת פתקה ב" צורת כרטיס בקור, אשר תביא למוצאת את כל משאלות לבנה. רבות היו החיילות שמהרו לחטט בכיסיים, אהדות נדו ברא"שן למחטשות וצחקו צחקו של בוז. בין הצוחקות היתה שולמית פז, רב סמלת באחד השרותים. ביום 25 בנובמ"בר של השנה שעברה קבלה שולמית מעיל חדש במחלקת ציוד. היא מהרה לחסס את התגורה בכיס המעיל. כשהוציאה את ה"תגורה נפלה לארץ פתקה, כרטיס בקור הכתוב אנגלית ועברית. בעט נובע היתה כתובה על כרטיס הבקור הערה: "אם צעירה את ויפה צלצלי למספר...". שולמית היססה, היא ראתה בדמיונה רודף-גשים המחפש הרפתקאה אצל חיילת צעירה. חברתה לשרות הפצירה בה ול"בסוף היתה היא, החברה, צריכה לצלצל בעצמה. שם נודע לה: שמר פרד מונוסון מבוסטון, כבר עזב את מלון ארמון לפ"ני חדישים וחזר לאמריקה. שולמית שאלה לטיבו של מר מונו"סון זה, ואחרי ששמעה, מיהרה לכתוב אליו, לבוסטון, במדינת מסצ'וסטס, אשר בארצות הברית. בכתב ידה, ובאנגלית לא רהוטה, אמרה את אשר היה לה להגיד וסיימה בתמימות, כי לא האמינה שתמצא פתקה ואת ידה שמה בכיס, כדי למצוא את התגורה.

מכתב שפתאיכו יום 28 לדצמבר 1950, מפלם-ביץ, בפלורידה, השיב לשולמית תשובה ארוכה: "סרג'יניט יקרה, חכיתי למצוא סוף סוף מכתב בתשובה לכמה פתקאות ששמתי בכיסי מעילים... נראה שיש לך כל התכונות, ובפרט את כנה מאד. על עצמי — אנא תשאלני את מפקדתך, סגן-אלוף ורנר, או את גנרל דיין ואת ראש ממשלתך. תשאלני עלי ויספרו לך על אדם בעל קרחת ומשפחה נחמדה, חמ"שה נערים שהגדול ביניהם הוא בן 14. היתי בארץ הרבה פעמים ואני חבר מאד ע"י צבא הח"ן וכובדתי ע"י הקולונ"לית שלך בכידון ישראלי עבור עבודתי למען צבאכם. אחכה עכשיו לשמוע את אשר בפיך ואת רצונותיך. ועוד ועוד — שלך פרד מונוסון".

שולמית פז מחשבת עכשיו היטב את אשר בדעתה לבקש. ראשית, חתמה לש"נה נוספת בצבא הקבע, אבל בגיל עש"רים אפשר עוד להגשים שינוי מחלט ב"חיים. לפני שתענה הפעם עליה לחשוב פעמיים. היא רוצה מאוד סטפנדיה, לה"אקבל ויהי ראו אהליט" היא אומרת. השם פרד מונוסון, הידוע היטב לשר האוצר, לא אמר מאומה לשולה לפני חד"שיים. היום יקבע אולי, את גורל חייה.

קלאות

קשקוש פחים בלילות

לא מעטים הנוסעים בדרכי עמק החולה, לפני המלחמה, שתמהו לרעש מוזר של קישקוש בפחים — מעין מנגינת לחי לילית. היו אלה הפלחים הערבים, ששמרו על יבולם מפני גיחותיהם של ערבי חזירי-בר, שהיו רגילים לעזוב את הביצות, כדי להתנפל על השדות המעובדים. הקישקוש בפחים היה מפחיד אותם ומחזירם לביצות. עברו ימים רבים, והערבים נעלמו מעמק החולה. במקומם באו טרקטורים, שחרשו אלפי דונם, וחקלאים יהודיים, שישנו במי"סות חמות הרחק משדותיהם. ואז השתלט החזיר כמלך על כל המרחב. עדרים, עדרים היו יוצאים ממחבואם בביצות, ומשך לילה אחד למשמדים שדות שלמים. בכל נפל שלל האבונם ההרסני:

תירס, חציר, שעורה, ואף ממשטי הבנונת לא נמצו פיהם. אנשי המשקים, מן הגליל ועד עמק הירדן, החלו אורבים להם וצדים אותם. גייפים מיוהדים הותאמו לספורט חדש זה, שבו השתמשו בכל אמצעי הלחימה הח"דישים של ימי המלחמה: מקלעים, זרקור רים, מארביים. אט"אס התפשטה אהבת הספורט גם לאזורים, שכלל לא סבלו ממכת חזירי הבר: ציידים באו מחיפה, מתל-אביב ואף מירד"שלים. מהם הצליחו לתפוס חזירים, אחדים ישבו בחשכה ורעדו מקור, מתפללים לשמים שישלחו אליהם יצור מקסים זה ששמו חזיר — 200 ק"ג בשר טעים (אם כי לא כשר), שאפשר למכרו תמורת 600 פרוטה הקילו בנצרת.

אך גם התלהבות העירוניים שככה, ובני הכפר נשארו לבדם בפריצה. החזיר שחזר העור, פניו ופניו חדל להיות יצור משעשע. ההחירות בגיפ לא איבדו את כוח-משיכתם המשטר, אלא שעתה יצאו הציידים לשדות לפי תור — להגן על רכושם בפני האויב בעל ארבע הרגלים.

האשק

הנאה בלי פיקוח

שבוע ימים לפני שנכנס לתקפו צו הפיקוח על חמרי בנין, היו מחסני "כח" סגורים על מנעול וברית. הבונים הפרטיים, שקיבלו עוד קמעה מהשיירים של תוצרת בית החרושת "גשר", חיכו לשוא לכמה טונות מלט, להשלמת הבנינים. אולם באותה שעה סיפקו קרור נוח ומכונות משא עמוסים מלט את המי"צרך הדפיציטי, ללא הרף, למחסני "סולל" בוגה". חברת "סולל-בוגה" — השותף ל"גשר", מקבלת בהתמדה 48 אחוז מכל תפוקת ביו"ה החרושת. את היתר מקבל השותף השני "החברה המרכזית למסחר והשק"עית", ששיוקה את המלט בעזרת חברת הבת שלה "סחר".

אולם, עוד לפני הטלת הפיקוח על חמרי בניה, לא נהגו קבלני הבניה הפרטית בהרבה מהחברה, שייצגה את הסקטור הפרטי, חלק הארי של המלט, ששחק ע"י "סחר", קיבלו המוסדות הממשלתיים, חב"רות הבניה הציבוריות וכו' כ-250 טון לשבוע קיבלה הבניה הפרטית. אולם, כנראה, חברת "סולל-בוגה" ח"י לטטה לנצל את השבוע האחרון לפני הפיקוח לצרכיה היא, לייצור "מלאי בט"חונן" קטן, מחוץ למסגרת הפיקוח. הייצור ב"גשר" צולע בזמן האחרון, המכונות מתקלקלות — ול"סולל-בוגה" ישנן הזמנות של בונים פרטיים, שאינם יכולים להשיג חמרי בנין בדרך אחרת...

ו...תנובה" לעולם עומדת

עובדי מרכז "תנובה" לא ראו מזמן את המנהל נחום וורלינסקי במצב רוח מרימם. כבאותו יום, כאשר יריבו הקשה — המפקח על המזונות, מחוז תל-אביב, אריה בלקינד — התפטר. ומאידך, שר החקל

ליזם היוורשת, נינה מ, ליידיה"ו" ליימצא בעל עשיר

אות החדש, פנחס לבון (לוביאניקר), פרסם ברבים את הסדר החדש בשיווק הירקות, שעלו נאבק זמן ארוך. נחום וורלינסקי, קומה גבוהה, שפם

אנגלי, גבה מצת, שערות בהירות, מנהל מרכז "תנובה" מאז שנת 1937, ניהל חדשים ארוכים מאבק נואש עם שר האסי"פקה ושר החקלאות לשעבר ד"ר יוסף. מטרתו: קביעת מחירים טובים לתוצרת חקלאית, שיבטיחו רנטביליות הוגנת לבע"לי המשקים. "תנובה" מאגדת כיום 350 משקים חקלאיים הסתדרותיים, משוחקת כ-55 אחוז מהתוצרת החקלאית בארץ, 65 אחוז מתו"צרת הליל, ומחזוריה השנתי מגיע ל-20 מיליון ל"י בקירוב.

הזכי ושמנו אינרנס. ורלינסקי חזר וחדש מאמציו להבטיח לחקלאים מחירים מראש לתוצרת חקלאית, לכל ימות השנה.

הצייד וצידו ... יצור מקטים כזה ...

מאמציו נתרסקו בקירות של משרדי יוסף. לשר האספקה לשעבר היה "הזכי" ישמו "אינדוס יוקר המחיה", והתוצרת החקלאית מהווה סעיף חשוב מאד ב"סל רמוזנות". להיפך, דב יוסף היה מעונין באי הסדרת שיווק התוצרת החקלאית. כ"ש עונת הירקות הגיעה לשיאה, ירדו המחיר רים בלאו הכי והאינדוס ירד. אולם ירקות מסוימים נעלמו מן השוק. בצל, למשל, נרמק בשדות (לא היא כדאי להורידו), תפוחי-אדמה לא נודעו בעונת הסתיו (במ"חירים הקבועים — לא). נחום ורלינסקי התרגז, אבל דב יוסף עמד בשלו, ועזרו הנאמן, המפקח על המזונות של האזור, מי שהיה גם עוזרו בשעה שהיה מושלה הצבאי של ירושלים, אריה בלקינד, עמד מאחוריו כקיר מגן וסומך.

לא איכפת. הזמנים נשתנו, ד"ר יוסף הלך ושאלת האינדוס ירדה לסמיון. (בין כה וכה יעלה). פנחס לבון לא האריך במי"ה והעלה את מחיר התוצרת החקל"אית ב-20—15 אחוז. האינדוס יעלה בכמה וכמה נקודות — לא איכפת. הפועלים יקבלו תוספת יוקר מקבילה, נחום ורלינ"סקי מבטוס והפרדסנים נאנחים ואומרים: "חבל שאין ל"תנובה" אחוז ניכר בפרדס"נות — היינו גם אנחנו נהנים". ואיש "תנובה" הוסיף בגאווה: "יוסף בא, יוסף הלך, אך "תנובה" לעולם עומדת".

הליטאי לא נכנע

60 הפועלים והפועלות, המועסקים ב"תלבה", באזור התעשייה בבני-ברק, מת"חרים ביניהם כפריון עבודה על מנת לק"בל, נוסף לדמי העבודה הקבועים, את הפרמיות שהובטחו למצטיינות ע"י בעל המפעל דוד דונסקי. כך נעשה נסיון מוצ"לח למצוא פתרון מעשי לבעיית סריון ה"עבודה — השאלה התמידית השנויה במח"לוקח בין הסתדרות העובדים הכללית ו"התאחדות בעלי מלאכה. דוד דונסקי יוצא ליטא, בא מאפריקה הדרומית וכולו אומר נועם. מראשי הס"תדרות הציונים באפריקה הדרומית, לש"עבר, אחד העסקנים הנודים, שלא הסתפק בהספת "ציונות" בלבד. בעל בית חרושת לקונפציה, המצטיק 200 פועלים ב"בלפסט דרסס" באפריקה הדרומית. בבקרו לפני שנה וחצי בארץ, התרשם והחליט להקים מפעל מודרני לתעשיית קונפציה. כאיש מעשי, קיפל את שרוליו ואחרי חבלי /המשך. במדינה" עמוד 10)